

El centre de visitants del Parc Astronòmic Muntanyes de Prades obre aquest agost

L'astroturisme a Prades es calcula que l'any 2019 va tenir un impacte de 210.000€ al territori preveient un increment amb la culminació del projecte

Prades (Baix Camp), 7 d'agost de 2020.- El centre de visitants del Parc Astronòmic Muntanyes de Prades ha obert les seves portes amb una primera sessió el dimecres 5 d'agost i amb una presentació oficial divendres 7 d'agost. És el primer equipament del Parc astronòmic Muntanyes de Prades, projecte que aspira a ser un referent en recerca i divulgació científica a nivell nacional i internacional. El projecte, impulsat per Astroprades i Ajuntament de Prades, també posa la mirada en l'àmbit educatiu, amb un especial interès en el foment de noves vocacions, molt especialment entre les nenes i noies.

El Centre de visitants, situat al Centre Cívic de Prades al poble, funcionarà com a espai visitable i punt de rebuda per a les activitats. El nou espai compta amb un Planetari 360°, una Sala d'Audiovisuals i el Museu de l'Astronomia. L'equipament principal del parc astronòmic serà el Centre Astronòmic Muntanyes de Prades que preveu ubicar el gruix de les seves instal·lacions al Pla de la Guàrdia (Prades), un indret amb unes condicions de foscor i estabilitat atmosfèrica extraordinàries que el situen com un dels millors indrets de la península per acollir un projecte d'aquestes característiques.

El projecte del Parc Astronòmic de les Muntanyes de Prades compta amb el suport de l'Ajuntament de Prades, d'una vintena de municipis de quatre comarques de les Muntanyes de Prades i Montsant, de l'Institut d'Estudis Espacials de Catalunya, l'Institut d'Astrofísica de Canàries i la Fundació Starlight.

El projecte en xifres

Les virtuts del cel nocturn de la localitat de Prades, a una altura de 950 metres, han provocat que el municipi aposti per l'astroturisme com a gran reclam. **Des del 2016 que es realitzen observacions astronòmiques obertes al públic que ja han atret a 6.500 visitants** sense comptar aquest 2020. El 2019 l'impacte econòmic en allotjaments, restauració i comerços va ascendir a 210.000€ per a tot el territori. Aquestes xifres estan en alça, preveient-ne un increment amb la culminació del projecte. Es calcula que cada visitant del Parc Astronòmic Muntanyes de Prades genera una despesa mitjana de 60€. Aquests ingressos ajuden a vertebrar el territori oferint noves oportunitats laborals. És possible gràcies a un model de turisme sostenible sensibilitzat vers la protecció dels cels foscos i l'entorn natural en coherència amb els reptes ambientals que ens presenta l'entrada al segle XXI.

Ja hi ha allotjaments de la vila que s'han sumat a aquest tipus de turisme i ofereixen observacions astronòmiques juntament amb l'estada així com la possibilitat de dormir sota les estrelles en domos, bungalows amb sostre de vidre, colònies d'estiu astronòmiques o activitats d'astronomia durant tot l'any. La situació geogràfica de Prades el situa en un punt estratègic al estar a menys de 2h de tres àrees metropolitanes amb 4 milions d'habitants (a 1h 30min de Barcelona, 1h de Tarragona i Lleida).

Pas a pas fins a la culminació del projecte

L'any **2014** una parella d'aficionats a l'astronomia, la Georgina Serven i l'Aleix Roig, es fixen en la població de Prades per les seves excel·lents qualitats del cel nocturn. Allà **hi instal·len el seu observatori particular**, www.astrocat.info, amb la mala sort de trobar sota de casa seva una sèrie de llums que emetien gran quantitat de contaminació lumínica. Després d'uns mesos de contactes amb l'Ajuntament de Prades per tal que aquest iniciés el **canvi de l'enllumenat** per un altre de respectuós amb el cel nocturn, a finals de l'any **2015** es canvia tot l'enllumenat del carrer i també el de la Font d'en Grau per llums de vapor de sodi, molt més respectuosos amb els cels foscos. El **2016** l'Ajuntament de Prades rep amb molt bons ulls la proposta d'una **primera temporada d'activitats** i dona tot el suport logístic per a poder-ho iniciar. A partir d'aquell moment esdevindria Astroprades, la plataforma impulsora del Parc Astronòmic Muntanyes de Prades. A finals de l'any 2016 se sumen dues persones més a l'equip impulsor del Parc Astronòmic de les Muntanyes de Prades: la Gemma Garcia i la Marta Garcia.

El **2019 l'Ajuntament adquireix en propietat els terrenys del Pla de la Guàrdia**, on s'ubicarà el Centre Astronòmic, que serà l'equipament principal del Parc i s'inicien les Experiències Astronòmiques 360° al nou Planetari Full Dome.

A l'agost de **2020 s'inaugura el Centre de Visitants** del Parc Astronòmic de les Muntanyes de Prades. Aquest espai, ubicat al Centre Cívic de Prades, és el punt de trobada per a tots aquells visitants que volen viure de primera mà els fantàstics cels del Parc Astronòmic.

L'Ajuntament de Prades també està treballant per habilitar la **zona d'observació de l'Ermida de Sant Roc com a Mirador astronòmic**. Serà un dels primers miradors astronòmics de Catalunya amb la voluntat que esdevingui un espai de referència perquè els aficionats a l'astronomia hi vagin amb els seus propis equips, i també perquè les empreses i entitats dedicades a l'astroturisme hi puguin realitzar les seves observacions.

Actualment el projecte del Centre Astronòmic Muntanyes de Prades, que inclourà telescopis de gran potència sota un dels millors cels de la península al Pla de la Guàrdia, està pendent de tràmits amb la Generalitat i de valorar el finançament que es podria rebre a través de fons europeus per passar del paper a la realitat.

Protecció del Cel Nocturn

La vila de Prades i una vintena de municipis de quatre comarques s'estan sumant per millorar la qualitat del cel nocturn de les muntanyes de Prades i de la Serra de Montsant. L'Ajuntament de Prades i altres municipis han anat substituint els fanals de la vila per LED PC Ambre i l'associació Astroprades ja té instal·lat, al Tossal de la Baltassana, l'aparell SQM que permet mesurar la foscor de les Muntanyes de Prades de forma contínua gràcies a la col·laboració amb Meteoprades.

Un altre pas important, que culminarà abans que s'acabi aquest 2020, serà la **declaració de Muntanyes de Prades com a zona amb cel nocturn de qualitat per part de la Generalitat afegint-se a l'àrea protegida del Montsant que l'any 2018 ja va rebre aquesta protecció**. Aquest reconeixement dotarà d'eines als municipis per a que puguin fer millores en l'enllumenat públic. La contaminació lumínica té afectacions sobre l'entorn natural i sobre la salut humana. En aquest sentit tots els municipis de les muntanyes de Prades i el Montsant que s'inclouran en aquesta zona protegida no tan sols cuiden els cels foscos sinó que també ho fan de les salut del seu patrimoni natural i de la salut de totes les veïnes i veïns dels seus municipis.

A Catalunya trobem dues àrees amb Punt de Referència de la Qualitat Lumínica: el Montsec, on s'ubica el Parc Astronòmic del Montsec (PAM), i el Parc Natural del Montsant i les Muntanyes de Prades, on s'ubica el Parc Astronòmic de les Muntanyes de Prades (PAP). A Prades, l'estabilitat de la imatge (seeing) se situa en valors estables al voltant de 1" d'arc a la zona escollida per a la construcció del CAMP, al Pla de la Guàrdia (1.130m d'alçada). Aquest és un dels trets diferencials amb altres cels foscos de Catalunya i altres punts de la Península Ibèrica. Els nivells de foscor al Pla de la Guàrdia se situen en uns valors que arriben a 21,5 mag/arcsec². A l'entorn del nucli urbà de Prades la foscor supera valors de 21 mag/arcsec². Per altra banda, la zona occidental del Parc Astronòmic de les Muntanyes de Prades, corresponent al Montsant, registra els valors de foscor més elevats, entre 21 mag/arcsec² i 21,5 mag/arcsec².

Paral·lelament, la Fundació Starlight, institució creada per l'Institut de Astrofísica de Canarias i la Consultora Corporación 5, pionera a nivell internacional en la certificació dels indrets foscos més espectaculars per a l'observació del cel nocturn, la promoció de l'astronomia i la protecció dels cels foscos, **inicia el procés de certificació de les Muntanyes de Prades i el Montsant com a Destinació Turística Starlight**. Aquesta certificació acredita que tots els municipis que la integraran, de 4 comarques de Tarragona, gaudeixen d'uns cels nocturns d'excel·lent qualitat, amb una foscor per sobre 21 mag/arcsec², protegits de la contaminació lumínica i aptes per a desenvolupar-hi activitats turístiques basades en aquest recurs natural.